

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ УСТАНОВЕ ЗА ШКОЛСКУ 2010/2011 ГОДИНУ

ЦИЉ И ПРИНЦИПИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА И НАЧИНИ ЊИХОВОГ
ОСТВАРИВАЊА

ЦИЉ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА :

ПУН ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ЕМОЦИОНАЛНИ, СОЦИЈАЛНИ, МОРАЛНИ И
ФИЗИЧКИ РАЗВОЈ СВАКОГ ДЕТЕТА У СКЛАДУ СА ЊЕГОВИМ УЗРАСТОМ
РАЗВОЈНИМ ПОТРЕБАМА И ИНТЕРЕСОВАЊИМА.

ПРИНЦИПИ :

Принцип ДОСТУПНОСТИ

У ПУ „Пчелица“ уписују се сва заинтересована деца на територији општине
Апатин узраста од 2,5-6,5 година.

Упис у вртић врше васпитачи – у објектима у селима и педагог и психолог установе
– у Апатину за све објекте у граду. Уписни рок је у априлу месецу за децу која се
уписују у ППП и у мају месецу за сву осталу децу. Сва деца чији родитељи
поднесу молбу уписују се у вртић у објекат (радну јединицу) по жељи родитеља.
Одређени број деце која не испуњавају услов за упис због узраста (млађи од 2,5
година) стављају се на листу чекања.

Упис наведене деце врши се у току школске године када се за то стекну услови (
када се испише неко дете тог узраста).

Деца са сметњама у развоју уписују се на захтев родитеља или по препоруци
лекара педијатара и распоређују у редовне васпитне групе.

Принцип ДЕМОКРАТИЧНОСТИ

Обзиром да је предшколско васпитање допуна породичног васпитања, родитељу се
пружа могућност да учествује у планирању и програмирану васпитно-образовног
рада на нивоу групе, али и на нивоу установе, преко својих представника у
Саветима родитеља на нивоу група, објеката и установе.

У зависности од њихових жеља, интересовања и афинитета родитељи активно
учествују у непосредном васпитно-образовном раду.

Родитељи су укључени у одлучивање у ПУ „Пчелица „ кроз савет родитеља на нивоу групе и односно установе и учествовањем у раду Управног одбора као њихови чланови.

Кроз свакодневну сарадњу са васпитачем обавештени су о догађањима у вртићу и напредовању њиховог детета.

Принцип ОТВОРЕНОСТИ

Отвореност према „унутра“ у ПУ „Пчелица“ остварује се уважавањем личности детета и запосленог. Запослени су отворени према педагошки и организационим иновацијама и потребама породице и локална заједница. Радо учествују на стручном усавршавању које организује установа и заинтересовани су за лично усавршавање.

Отвореност ка „споља“ остварујемо кроз добру сарадњу са локалном заједницом. Посебно добру сарадњу већ годинама остварујемо а у будућности ћемо неговати са Домом за старе и пензионере, Културним центром, галеријом Меандер ...градском библиотеком – дечјим одељењем, Војводина шумама, школе, вртици, медији..

Стручна служба установе – педагог, психолог и логопед излазе у сусрет потребама родитеља деце која нису укључена у установу едукативним и саветодавним радом. Отвореност према породици се огледа и кроз могућност коју пружају васпитачи деци чија су браћа или сестре у вртићу, да повремено буду укључени у одређене активности на нивоу групе – прославе родјендана, позорисне представе, подела пакетица, активности у двористима и сл. Деца школског узраста, најчешће прваци, често долазе у посету свом васпитачу, укључујући се у активност групе.

Принцип АУТЕНТИЧНОСТИ

Специфичност ПУ „Пчелица“ огледа се пре свега у мултикултуралности, што је карактеристика и средине у којој установа делује. Целокупни васпитно-образовни рад је усмерен на уважавање различитости – језика, културе, обичаја српског, мађарског, хрватског и ромског народа који, уз друге народе односно националне мањине, живе на подручју наше општине.

Принцип РАЗВОЈНОСТИ

Кључна идеја концепта предшколског васпитања је усмереност на дете и уважавање његових потреба интересовања, могућности и способности. На основу

наведеног васпитачи планирају васпитно- образовни рад који омогућава развој детета. На почетку школске године ,у току септембра и октобра месеца васпитачи проверавају развојни ниво сваког детета користећи се при том Инструментом за праћење развоја.У радним књигама васпитачи недељно прате и бележе развој детета. Такође у радној књизи у рубрици “ Развој детета “ бележе промене у развоју у току школске године.

У установи се подржава професионални развој васпитача, медицинских сестара , сарадника у васпитно-образовном раду и стручних сарадника кроз различите облике стручног усавршавања, кроз разне видове.

„Развој самопоштовања путем кооперативне комуникације“, „Срце за планету“, „Чувари осмеха“ су неки од програма који годинама живе у вртицу и помазу деци да овладају вештинама ненасилне комуникације, да буду активни учесници у процесу васпитања.

ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА ОД ТРИ ГОДИНЕ ДО УКЉУЧИВАЊА У ПРОГРАМ ПРИПРЕМЕ ЗА ШКОЛУ

За узраст деце од напуњене треће године до пет и по година предвиђена су два модела предшколског образовања и васпитања (Модел А и Модел Б).

Модел А гравитира отвореном систему васпитања и акционом развијању програма, зависно до интересовања деце. Модел Б има карактеристике когнитивно развојног програма и разрађене васпитно образовне циљеве, задатке васпитача и типове активности међу којима васпитач може да бира и разрађује их зависно од потреба, могућности и интересовања деце. Оба модела се равноправно примењују и комбинују у пракси, а појединци (васпитачи) се за њих индивидуално опредељују.

Васпитно образовни **циљев**и у оба модела су следећи:

1. стицање позитивне слике о себи;
2. развијање поверења у себе и друге;
3. подстицање самосталности, индивидуалне одговорности и аутентичности израза и деловања;
4. развој интелектуалних капацитета у складу са развојним потребама, могућностима и интересовањима;
5. развој социјалних и моралних вредности;
6. култивисање дечјих емоција и неговање односа ненасилне комуникације и толеранције;
7. развој моторних способности и спретности;
8. подстицање креативног изражавања детета;
9. развијање свести о значају заштите и очувању природне и друштвене средине.

Осим заједничких циљева, сви сегменти Општих основа предшколског програма

оријентисани су на хуманистичко схватање дететове природе и његовог физичког и духовног развоја. Суштинска одредница је да је дете вредност само по себи, да у себи носи развоне потенцијале да је и само чинилац сопственог развоја, социјализације и васпитања.

Приликом одређивања васпитно-образовних циљева, васпитач полази од онога што зна о деци у својој групи и од друштвеног контекста у којем дете одраста.

Наведени циљеви усмерени су на све аспекте дечјег развоја (физички,социо-емоционални,интелектуални,развој комуникације и стваралаштва).Васпитач,без обзира на на Модел који примењује,васпитно-образовни рад програмира на основу развоја детета.

Садржаји од којих се полази у програмирању васпитно-образовног рада у оба модела су човек у друштву и природи, као и његов однос према себи и својој околини. Извори из којих се црпе садржаји су хуманистичке, друштвене, природне и математичке науке, као и све врсте уметности, Програмирање и разрада садржаја је у домену васпитача, као и креирање програмског модела.

Васпитач је креатор и свих **активности** којима се реализује васпитно-образовни рад

(телесне,перцептивне,здравствено-хигијенске,афективне,откривачке,практичне,говорне ликовне...) а посебно игра која има посебан статус у односу на на остале активности.

Игра је самостална,спонтана делатност која је сама себи сврха,која одржава дивергентан и експресиван начин размишљања.Васпитач има задатак да култивише и заштити дечју игру.

Васпитно –образовни процес не своди се само на усвајање програмских садржаја већ се узимају у обзир и други чиниоци који битно одређују његове ефекте-организација времена,простора,укупна атмосфера која се ствара у вртићу и сл.

Васпитачи у програмирању васпитно-образовног посебну пажњу посвећују сардањи са породицом и друштвеном заједницом узимајући у обзир разлике у културним условима у којима деца живе и искуства која су стекла.На тај начин поштују се потребе друштва а вртић постаје део локалне друштвене заједнице .

Сви васпитачи планирају најмање осам родитрљских састанака (тематски,информативни,

приказ непосредног рада са децом,приредбе за родитеље).

Сарадњу са локалном заједницом остварују у складу са целокупним планом установе.

ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Припремни предшколски програм је део предшколског програма којим се остварује припрема деце за полазак у школу. Основно полазиште за израду овог значајног дела програма су Опште основе предшколског програма.

У Предшколској установи „Пчелица“ у креирању припремног предшколског програма заступљена су оба модела предшколског васпитања, а васпитачи се индивидуално опредељују за један од модела.

ЦИЉ Припремног Предшколског Програма

Циљ Припремног предшколског програма је да допринесе целовитом развоју детета стварањем услова и подстицаја који ће омогућити да свако дете развија све своје способности и особине личности, проширује своја искуства, изграђује сазнања о себи, другим људима и свету око себе, као основе за стицање нових облика учења, сазнавања и понашања.

ЗАДАЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Остваривање припремног предшколског програма одвија се у складу са општим начелима васпитно-образовног рада, а специфични задаци односе се на важне аспекте припреме за полазак у школу и гласе :

- подстицање осамостаљивања
- јачање социо-емоционалне компетенције
- подршка сазнајном развоју
- неговање мотива радозналости
- подршка физичком развоју
- поштовање индивидуалности и подстицање креативности

Полазиште за избор програмских задатака и садржаја васпитно-образовног рада чине

Основе програма предшколског васпитања и образовања

Избор и планирање садржаја образовања у предшколској установи не може се свести само на издвојене секвенце у форми планираних активности из појединих подручја (области)

васпитно-образовног рада.

Садржај образовања не чине само знања о себи, другом свету у коме живимо, већ исто тако, па чак и пре, знања „да“ -умећа, вештине способности.

Полазиште за избор садржаја и активности је схватање о учењу предшколског детета.

Учење је процес активне конструкције и реконструкције знања. Почетак било ког учења **није незнање** већ претходно знање, резултат ранијих искустава и учења. Имајући у виду да је учење процес изграђивања-конструкције знања, васпитно-образовни рад са децом организује се путем посматрања, истраживања

манипулисања, експериментисања, упоређивања, постављања хипотеза, путем открића, стваралачког учења и сложенијих активности прилагођених психо-физичком могућностима деце предшколског узраста. кроз интерактивно и кооперативно учење, кроз интеракцију и комуникацију на релацији дете-дете, дете-одрасли.

Сходно овој поставци навешћемо само **циљеве и активности по аспектима развоја** који се односе и на садржаје које треба реализовати а на основу плана и програма васпитно образовног рада за узраст од 5-7 година –**МОДЕЛ А.**

ФИЗИЧКИ РАЗВОЈ

Циљеви и могући садржаји

- Истраживање различитих начина на које дете може да користи своје тело у физичким активностима
- Очување и унапређивање здравља
- Подстицати развој и усавршавати основне моторичке активности: ходање трчање скакање пењање, пузање провлачење. потискивање вучење гурање, хватање, бацање, гађање, одржавање и кретање на води, снегу исл.
- Подстицати развој биомоторичких способности, снаге брзине, спретности, прецизности, окретности, издржљивости, хармоничности покрета и кретања
- Доприносити бољој просторној оријентацији
- Упознавање и упражњавање традиционалних игара
- Физичким активностима и вежбама припремати дете за напоре који га очекују у школи

СОЦИО-ЕМОЦИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Циљеви и могући садржаји

-Развијање поверења и самопоштовања

- помоћи детету да одложи задовољавање својих потреба
- подстицати децу на самостално решавање конфликта
- развијати позитивну слику о себи кроз стицање поверења у себе, развијати аутономију и стицати емоционалну стабилност
- развијање самосталности
- развијање истрајности у активностима и задацима
- формирање позитивне односе са другом децом и одраслима и развијању пријатељства
- препознавање и поштовање својих потреба и осећања других
- развијање позитивног става и толеранције према ономе што је различито
- подстицање код деце бриге о средини и другим људима, а у заједници

-подстицање код деце бриге о живим бићима,љибимцима ,биљкама

Препоручени садржаји

1.дете открива и упознаје себе /изглед,грађа човековог тела,потребе осећања,мисли,опажања,начин изражавања телом,покретом,гестом мимиком,вербално музички... полне разлике,процес доношења деце на свет,слика о себи,подстицање самопоштовања /

2.односи искуства и сазнања о другим људима

/породица,начини комуникације у породици,шира и ужа породица,рођаци вршњаци, култура,традиција,празници,обичаји других људи,дечја права,комуникација-сарадња и конфликти

3.свет око себе и начини деловања на њега

/разликовање живог и неживог,раст и развој.поређење са биљкама,животињама,биљни светживотињски свет,разликовање годишњих доба,природне појаве-електрицитет,магнетизам,ваздухмсветлост ,звуктрење,растворљивост у води,рељеф,конфигурација краја у коме живимо,земља и свемир,понашање у саобраћају,познавање услова живота,екологија-очување животне средине

САЗНАЈНИ РАЗВОЈ

Развој почетних математичких појмова

Циљеви могући садржаји

-развијање моћи опажања

-препознавање објеката по изгледу,звуку,додиру,мирису укусу

-разумевање операцијије класификовања

-уочавање промена у природи и њихов утицај

-разумевање математичких операција :спајање груписање,класификација,бројање мерење

-препознавање бројева до 10 у у играма бројања и играма уопште

-коришћење математичких израза у језику у складу са ситуацијама у којима уче

-уочавање простора и мпросторних димензија

-Уочавање временских односа / доба дана.годишња доба,појмови јуче данас сутра.../

Препоручени садржаји

-уочавање особина предмета (боја ,облок,величина,уочавање разлика ,класификација,серијација)

-простор и просторне димензије

-појам скупа и операције са скуповима

-временски односи

-уочавање тежине и мерење

Развој говора,говорног стваралаштва и комуникације

- подстицати практиковање и разноврсну употребу говора кроз свакодневне животно-
- практичне ситуације
- подстицати децу да говоре о ономе што осећају,мисле и желе
- стварати богате подстицајне ситуације како би дете могло да описује предмете и појаве те узрочно последичне односе из околне стварности
- подстицати дете да овлада гласовном структуром говора
- указивати детету на правилан говор (да говори јасно,разговорно)
- подстицати развој говора и вештину слушања
- уочавање повезаности усменог и писаног говора
- доприносити бољем схватању детета да писани говор служи за комуникацију
- подржавати и развијати дечје интересовање за свет слова и писану реч
- подстицање де це да препознају слова и поклапање слово-глас
- користе дескриптиван говор за објашњавање и истраживање
- развијати код деце љубав и интересовање према књизи и према школи
- подстицање говорног стваралаштва код деце –језичке игре ,игре речима,драмске језичке игре,језичко-музичкои језичко –ликовно стваралаштво

Препоручени садржаји

Посебно за почетно читање и писање

- активности које подстичу говор код деце (формирање реченице,причање по слици,препричавање...)
- активности које подстичу разумевање „значање речи“
- активности које развијају говорно разумевање код деце
- разумевање појма реченица-реч
- анализа и синтеза речи
- препознавање појма глас-слово
- препознавање слова
- писање једноставних речи

Говорно стваралаштво-садржаји

- језичке игре
- питалице,бројалице,брзалице,загонетке,ребуси
- „заврши причу“
- „напиши причу“

Дечје стваралаштво

Ликовно стваралаштво

Цилеви и могући садржаји

- подстицати децу на самостално слободно ликовно изражавање
- подстицати децу да уочавају откривају и упознају свет око себе као креативна и стваралачка бића
- упознавање сопствене ликовне стваралачке могућности
- омогућити деци да да упознају свој унутрашњи свет путем ликовног израза

Музичко стваралаштво

могући садржаји

уознавање сопствених музичких способности коришћењем и експериментисањем сопственим гласом различитим облицима ритмова и запомињањем једноставних музичких облика

- препознавање порекла звука и разликовање звука по висини,боји и трајању
- овладавање техником певања једноставних мелодија
- поштовање правила заједничког певања
- уознавање са традиционалном музичком баштином
- овладавање техником свирања на различитим дечјим инструментима
- уознавање и овладавање музичким играма,плесним корацима и једноставном кореографијама

Драмско стваралаштво

Циљеви и могући садржаји

- подстицати децу да користе своју самосталност и слободу своју машту,искуства и осећања
- развијати способност свесног и критичког односа према сопственом и гровном понашању у различитим драмским активностима и играма позоришта
- открива свет око себе,истражује своје понашање и своје односе са светом,открива реалност
- развој самосталности,инвентивности спонтаности

МОДЕЛ Б Припремног предшколског програма

Програм припреме деце за школу састоји се од области у које су свртсани васпитно-образовни садржаји и активности путем којих се остварују општа и посебна припрема деце за школу. То су:

-развој говора (неговање говорне културе,богаћење дечјег речника и неговање граматички правилног говора,вербално изражавање и комуникација,монологички говор и причање,уознавање са дечјом књижевношћом и говорне игре;

-припрема за почетно читање и писање:

почетно читање: читање лепих књига,комуникација на даљину са личностима из прошлости,значај писаних порука,препознавање натписа,назива и имена без посебног обраћања пажње на слова од којих се састоје,гласовна анализа речи,састављање речи од гласова,разликовање самогласника и сугласника,почетно читање у складу са дечјим могућностима,

почетно писање : вежбе латерализације,правилно држање руке,прстију и положаја тела и руковање прибором за цртање,вежбе за развој fine моторике,вежбе за усавршавање тачности покрета,графомоторне вежбе у одговарајућој свесци.

-развој математичких појмова (полагајаи у простору,кретање кроз простор,поређење и процењивање,облици,област линије и тачке,образовање

скупова, бројност скупова и временско сазнање); упознавање природне и друштвене средине (живи свет, човек као друштвено биће, рад људи, саобраћајно васпитање),
- физичко васпитање (физички развој, развој опажања, јачање здравља и одржавање хигијене);

-11-

- ликовно васпитање (цртање, сликање, пластично обликовање и естетско доживљавање и процењивање);

- музичко васпитање (слушање музике, певање, свирање и плесне активности).

У оба модела посебна пажња се посвећује припреми деце за почетно читање и писање. Васпитач има задатак да полазећи од дечјих могућности, интересовања и способности омогући деци да се уведе у **процес** описмењавања али не и да описмењавају децу.

НАЧИН РАЗВИЈАЊА ИНДИВИДУАЛИЗОВАНОГ ПРИСТУПА ОСТВАРИВАЊУ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА СА ДЕЦОМ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

У Предшколској установи „Пчелица „ деца са сметњама у развоју смештена су у редовне васпитне групе.

ПУ „ Пчелица „ омогућава упис у вртић свој деци узраста од 2.5-6,5 година

Сваке школске године у установу се упише одређени број деце са сметњама у развоју, а највећи број сметњи је у домену успореног развоја (интелектуалног и социо-емоционалног развоја).

У ПУ „Пчелица“ се формирају Тимови за инклузивно васпитање и образовање које чине : стручни сарадник, васпитач и родитељ односно старатељ.

Са овом децом током године индивидуализовани програм обавља :

- **васпитач** (на основу општег плана рада и индивидуализованог програма)

- **стручни сарадник** (психолог, логопед, педагог), на основу донесеног програма рада.

- **Родитељи** који је упознат и даје сагласност на спроводјење индивидуалног образовног плана који су израдили васпитачи и стручни сарадник. Просветни саветник прати спроводјење овог плана.

Сви васпитачи и стручни сарадници обучени су за примену програма „Школа и вртић по мери детета, инклузивни модел рада у вртићу“

ПЛАН РАДА СА ДЕЦОМ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Р ед .б р.	Програмски садржаји и активности	Облици рада	Носиоц и активност	Време реализације

1.	Идентификација деце са сметњама у развоју	Индивидуални	Логопед	Септембар
			Психолог	Мај, јун, август
			Педагог	Мај, јун, август
2.	Процена тренутног развојног нивоа детета	Индивидуални	Логопед	Септембар Октобар
			Психолог	Током године
3.	Израда индивидуализованих програма рада са децом са сметњама у развоју		Логопед Психолог Педагог	Октобар
4.	Корективни рад логопеда: - Корекција говорно-језичких недостатака - Јачање говорно језичких вештина Корективни рад психолога: - подстицање дечјег развоја на основу очуваних потенцијала - подстицање социо-емоционалних вештина Корективни рад педагога: - подстицање интелектуалног развоја - подстицање социо-емоционалних вештина	Индивидуални Групни	Логопед	Током године
		Индивидуални Групни	Педагог	Током године
		Индивидуални Групни	Педагог	Током године
Индивидуални Групни	Педагог	Током године		

--	--	--	--	--

5.	Рад са васпитачима	Индивидуални Групни	Логопед Психолог Педагог	Током године
6.	Рад са родитељима	Индивидуални Групни	Логопед Психолог Педагог	Током године
7.	Рад васпитача у васпитној групи	Индивидуални Групни Фронтални	Васпитачи	Током године